

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Педагогічний факультет
кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**СИЛАБУС
ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
«ЮВЕНАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Соціальна педагогіка»

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
соціальної педагогіки та соціальної
роботи

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Ювенальні технології
Викладач (-і)	Тимків Лідія Степанівна
Контактний телефон викладача	+38 066 780 8036
Е-mail викладача	lidia.tymkiv@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	офлайн/онлайн
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа, 15.00-16.00
2. Анотація до освітнього компонента	
Зміст дисципліни охоплює коло питань, пов'язаних із характеристикою системи органів, що належать до системи ювенальної юстиції, змістом та практикою застосування ювенальних технологій як у сфері правової відповідальності неповнолітніх, так і при проведенні профілактичних заходів із запобігання злочинам.	
3. Мета та цілі освітнього компонента	
Метою вивчення дисципліни «Ювенальні технології» є підготовка магістрів до вирішення професійних завдань у сфері захисту інтересів неповнолітніх – надання їм соціально-педагогічної та ювенальної допомоги в освітніх та додаткових закладах освіти, у системі пенітенціарних установ, ювенальної юстиції, центрах пробації. Відповідно до мети визначено завдання курсу: - формування емпатійних, діагностичних, перцептивних навичок та інтерактивних умінь, що сприяють здійсненню супроводу дітей у центрах розвитку та корекції, реабілітації, соціально-консультативних установах, кризових центрах, пенітенціарних установах, організаціях освіти; - розвиток стійких нормативно-правових знань, ціннісних установок соціального працівника соціального педагога під час роботи з дітьми в організаціях освіти та центрах корекції та реабілітації; - оволодіння уміннями профілактичної і реабілітаційної роботи з неповнолітніми, схильними до делінквентної поведінки, консультативної роботи з їх сім'ями, педагогами, працівниками правоохоронних органів, представниками виконавчої і судової влади; - вдосконалення професійних навичок та адаптивних умінь соціального педагога.	

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.

Фахові компетентності

ФК 2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК 3. Здатність професійно діагностувати, прогнозувати, проєктувати та моделювати соціальні ситуації.

ФК 6. Здатність впливати на подолання міжособистісних, внутрішньо сімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги

ФК 12. Здатність до критичного оцінювання соціальних наслідків політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства.

ФК 17. Здатність вивчати сучасні суспільні проблеми з метою діагностування, прогнозування, надання соціально-педагогічної допомоги й підтримки та здійснення різних напрямів соціально-педагогічної діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 8. Складати плани виховної та реабілітаційної роботи.

ПРН 9. Впливати на подолання міжособистісних, внутрішньо сімейних конфліктів, надавати необхідну консультативну психолого-педагогічну допомогу дитячим, молодіжним, громадським об'єднанням, групам соціального ризику, дітям та підліткам, які потребують допомоги

ПРН 10. Здійснювати соціально-педагогічний супровід здобувачів освіти, колективу та мікрогруп, осіб, які потребують піклування чи перебувають у складних життєвих обставинах.

ПРН 12. Оцінювати соціальні наслідки політики у сфері прав людини, соціальної інклюзії та сталого розвитку суспільства, розробляти рекомендації стосовно удосконалення нормативно-правового забезпечення соціальної роботи.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	12		
семінарські заняття	18		
самостійна робота	60		
Ознаки освітнього компонента			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
1	231 Соціальна робота	1	вибірковий

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Теоретичні аспекти ювенальних технологій	1	2	6
Тема 2. Ювенальні технології як різновид соціальних технологій	1	2	6
Тема 3. Особливості дитячого віку як передумова формування особливої концепції юридичної відповідальності неповнолітніх	1	2	8
Тема 4. Запобігання дитячій злочинності	1	2	8
Тема 5. Психолого-педагогічна робота з дітьми, схильними до прояву делінквентної поведінки	2	2	8
Тема 6. Відновно-педагогічна діяльність з підлітками, які перебувають у конфлікті з законом, в умовах роботи ювенальної пробації	2	4	8
Тема 7. Медіація в практиці соціальної роботи з неповнолітніми правопорушниками	2	2	8
Тема 8. Особливості діяльності шкільної служби порозуміння.	2	2	8

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів – 100. Семінарські заняття – 45 балів, Контрольна робота – 25 балів; Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота / індивідуальне/творче завдання – 10.

Вимоги до письмових робіт	Контрольна робота – 25 балів Тестові завдання – 20 балів Самостійна робота – 10.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 45 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань
Підсумковий контроль	Форма контролю - залік; Форма здачі – комбінована (усна, письмова).

7. Політика навчальної дисципліни

1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням <https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/>

2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора

№ 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja-uspishnosti.pdf>.

4. Неформальна освіта зраховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Про права дитини: Конвенція ООН від 20.11.1989 року (ратифіковано ВР України від 27.02.1991 р.) / Верховна Рада України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021
2. Мінімальні стандартні правила Організації Об'єднаних Націй, що стосуються відправлення правосуддя щодо неповнолітніх ("Пекінські правила") : Правила Орг. Об'єдн. Націй від 29.11.1985 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_211#Text
3. Про органи і служби у справах неповнолітніх та спеціальні установи для неповнолітніх: Закон України від 24 січня 1995 р. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 6. Ст. 35.
4. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 р. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 42. ст.213.
5. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 року № 160-VII. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/160-19>
6. Про затвердження Порядку складення досудової доповіді: наказ Міністерства юстиції України від 27 січня 2017 року № 200/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-17>
7. Про затвердження Порядку розроблення та реалізації пробаційних програм URL: Постанова Кабінету Міністрів України : прийнята 18 січня 2017 р. № 24. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/24-2017-%D0%BF/paran9#n9>
8. Про затвердження Положення про організацію діяльності волонтерів пробації : Наказ Міністерства юстиції України : прийнятий 17.01.2017 № 98/5. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0065-17/paran13#n13>
9. Закон України «Про медіацію» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>)
10. Беца О. Соціальна адаптація осіб, звільнених від покарання: проблеми та шляхи їх вирішення: посібник. К. «Сфера», 2013. 114 с.
11. Білик Н. Медіація як соціально-педагогічна технологія вирішення конфліктних ситуацій у школі: збірник наукових праць. Вип. LXIX. Т. 3. 2016. С. 30.
12. Білик Н. Уведення технології медіації у роботу соціального педагога. Актуальні дослідження в соціальній сфері: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Одеса, 15 січня 2013 р. / гол. ред. В. В. Корнечук. Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2013. С. 213–215.
13. Відновне правосуддя для дітей: перші успішні кейси. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/vidnovne-pravosuddya-dlya-ditey-pershiuspishni-keysy>
14. Відновне правосуддя для неповнолітніх: як це працює. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/vidnovne-pravosuddya-dlya-nepovnolitnihyak-tse-pratsyue>
15. Гірник А.М., Горова А.О., Дума Л.П., Землянська В.В., Кабаченко Н.В., Коваль Р.Г., Пилипів Н.Я., Савчук О.М., Філь С.С. Соціальна робота і програми відновного правосуддя: теорія та практика: навчальний посібник. К.: Видавець Захаренко В.О. 2009. 216 с.
16. Методики та інструменти роботи з неповнолітніми, які перебувають у конфлікті з законом: навч.-метод. посібник для практиків /за заг.ред.Гейл Стідз, Тетяни Журавель. Видання здійснено в рамках проекту «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні» за фінансової підтримки Уряду Канади. 2017. 294 с.
17. Психолого-педагогічна робота з дітьми, схильними до прояву девіантної, делінквентної поведінки (з досвіду роботи спеціалістів психологічної служби системи освіти / авт. кол.: О.Абухажар, Н.Акімова, В.Білецька та ін; упор.: В.Панок, Ю.Луценко. К. : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2014.
18. Тимків Л. Ювенальні технології в профілактиці делінквентної поведінки підлітків. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи : збірник тез доповідей учасників VII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 19 травня 2022 р. / за ред. Г. Й. Михайлишин, І. В. Кулик; упоряд. : Н. В. Сабат, Н. І. Сабат. Івано-Франківськ, 2022. С.129-133.
19. Шкільна медіація: посібник для шкільних служб медіації /Автори-упорядники: Ольга Дацько, Валентина Боченкова, Валентина Якименко. Черкаси, 2019. URL: https://www.schools-for-democracy.org/images/documents/358/shkilna_mediaciya_posibnyk_dlya_shkilnyh_sluzhb_mediac

Викладач: Тимків Лідія Степанівна, доцент
кафедри соціальної педагогіки та соціальної
роботи